

Fazla şişman pletorik kadınlarda: persiz, hareket ve ilaçlarla makul zayıflatma kürleri tatbik etmekle beraber opoterapi ve ememegoklardan istifade edilecektir. Sırasında ve lüzumunda ara sıra biraz kan alınacaktır. Müleyyinler, lavaj ve banyolar da yaptırılacaktır. Velhasıl şişmanlarda en esaslı şey bünye ve metabolizmayı islah etmektir.

Tüberküloz, anemi, asteni; oligo ve opsomenorenin sebebi ise aybaşılarını arttırmak ve normal ritm dairesinde gelmesine uğraşmak zararlıdır. Burada en doğru tedavi, mevcut olan hastalığı, kan-sızlığı, zayıflığı gidermek, vücudu kuvvetlendirmek

ve kanlandırmaktır. Bu gibi tedavilerle uzviyet kendine gelince adet kanaması da yoluna girer.

Görülüyor ki oligo ve opsomenorelerin tedavisi bir tek formül halinde bütün hastalara tatbik edilemez, yapılan dürüst bir tedavi ile aybaşı kanamaları sıraya girince bu kadınların evvelce duyduğu ve yukarıda arzettiğim araz bazen tamamen bazen de kısmen kaybolur. Ekseriya geride kalan gayri tabii haller kadını izaç edecek derecede değildir.

(Bitmedi)

NESCI MUNZAMIN : CERRAHİ, MARAZİ FİZYOLOJİSİ.

Dr. Operatör Necati Emen
Z o n g u l d a k .

Başlangıç :

R. L e r i c h e ş e göre cerrahî noktai nazarından zamanımız, mihanikiyet mütaleası devri olmalıdır. Hakikaten, cerrahinin seririyat ve teknik cephesi inkılâbını yapmıştır. Bu noktai nazardan seleflerimizden hiç bir şeyi daha eyi yapamayacağımız gibi ancak onların koydukları cerrahî esas ve terbiyelerini takip etmiş olacağız.

Marazi hallerde, nesiçlerin hayatî kanunlarını öğrenmeliyiz. Müdafaa aksülâmelerinden ve vücutta tamir hadiselerinden bahsedildiği zaman daima hataya düşüyoruz. Ensacın bu şekilde bir tamire me-ram ve kastı yoktur. Onlar kendi fizyoloji kanunlarını takip ederler. Bize faydalı veya muzir oluşlarında tamamen lâkaytdırlar.

Ensacımız; hiltî, demevî, asabî tesiratin altında kalmış bir *Complexes* dir. *Marazî fizyoloji* bütün bu tesirati tefrik, bu anasırı göz önünde tutar.

Cerrahî kendisini daha az ampirik olmaya sevkedecek olan bu marazî fizyolojiden ilham almağa çalışmalıdır. Kolaylıkla tenevvüre medar olan mihanikiyet bilgilerine güvenmelidir.

Bu düşüncelerle marazî fizyolojinin yalnız cerrahlara değil, bütün bir patolojiyi alâkadâr etmesi itibariyle nesci munzamdan bahsetmeyi çok istifade ediyorum.

Patoloji noktai nazarından nesçi munzam, uzviyetin en mühim nesçidir. Cerrahî noktai nazarından da ensacın ve uzuvların tamir işinin başlıca menşeidir. Cerrahî işlerdeki şifa, ancak nesci munzamin gayretine bağlıdır. Yine bunun marazî fizyolojisidir ki; pek çok hastalıkların mihanikiyet esasıdır.

Nesci munzamin umumî vasıfları:

Nesci munzam, müşekkel anasırı (*Höcre, Huzne* yahut *Mddaei hiltâliye*) gibi muhtelif manzaralar

almağa muktedir bir maddei esasiyedir.

Genç devrinde, henüz ruşeymi evsafa malikken güdruf, azım ve nesci şahmiye tebeddül edebilir. Fakat nesci güdrufi, nesci azmî ve nesci şahmî de adı nesci munzama dönebilirler, ve bazı deveran şartları altında da tekrar genç nesci munzama tebeddül edebilirler. Her gün, maraziyatta bu hadiseler gözümüz önünde tahaddüs etmektedir. Meselâ: İndimal etmiş bir kesirde, nesci indimalinin bütün bir kısmı nesci munzama tahavvül eder, huzmeleri işba ederek sertliği temin eden emlihai kilsiyeviye'nin tesirile reşfolur, ve genç azım tekrar halis bir nesci munzama tebeddül eder. Berakis, *Metaplasie* ile ekseriya nesci munzam da nesci azmî ve güdrufi olur. Burada maddei esasiyenin (Yani nesci munzamin) tetabuki bir tebeddülünden başka bir şey yoktur.

Bazı meçhul şeraitte de nesci munzam, fazla mayı yuklenerek myxoide haline gelir.

Bütün bu birbirine benzemez görünen haller tekevvin noktai nazarından birbirine çok yakın ve verem dediklerimizde de çok defa aynıdır. (*Myxome, Chondrome*), (*Osteo - sarcome*) hep aynı ailedendir.

Histologie noktai nazarından nesçi munzam, az çok sıkı lâsik elyaf arzeder. İşte bu sayededir ki mihaniki müessirata karşı salâbet ve mukavemeti vardır. Bu lâsik hüzmeler arasına konulmuş az çok zengin bir maddei elastikiyeden yapılmış süfeyhât ve elyaf bulunur. Bu lâsik hüzmeler ve elastiki elyaf hayatısız maddelerdir. Bunların nûmasında hücreler bulunur. Bu hücrelerin bazıları sabittir. Zayıf bir faaliyet ve çok mahdud bir tegaddisi vardır. Bunlar vekayie göre Fibroblast, güdruf hüceratı, azım hüceratı olur.

Diğer bir kısım hücreleri de büyük hayatîyet ve faaliyet işaretleri gösterir. Daima fagositoza muktedir, oldukça müteharrik, ifraz edici fizyoloji

mesai kabiliyetlere malik muhtelif şekiller alır. Bir şekilden diğer şekle kolaylıkla döner. Bunlar Metchnikoff'ın *Macrophage* ı, Maximoff'ın *Polyblaste* ı, Achoff'ın da *Histiocyte* ıdır. Bunlardan bazı anasır o kadar şahsiyet kazanmış, teşrihi ve fizyolojiyi vasıflara sahiptirler; onlara hususi bir cümle *Système* bir nevi fagosit vzu gibi — ki Achoff buna (*Système reticulo- endotheliale*) ismini vermişti — nazarı itbare alınmıştır.

Bu sistemin bilinmesi marazı fizyolojide çok işe yaradı. Fakat bu mevzuda aldanmamalıdır ki *Leriche système reticulo- endotheliale* unsurları, nesci munzam hücrelerinin faal ve müteharrik bir şekilden başka bir şey değildir. Achoff'ın maksadı bu hücreleri teferruatile umumî, fizyolojik, müstakil bir sistem dahiline almaktır.

Faal munzamıma eşkâli tekrar fibroblaste biçiminde, gayri faal olabilirler. Berakis, her hangi bir nahiyede bazı mezanşimal gayri faal anasır da faal eşkâl iktisap eder ve *reticulo- endotheliale* cümlede mevki alırlar.

Hilâli lenf, nesci munzam fizyolojisinde en ehemmiyetli bir unsurdur. Hilâli lenf, hücrelerin yaşadığı bir vasattır. Bu vasatla hücreler arasında daimi bir mübadele vardır. Hücreler bu vasatın kimyevi terkiibini değiştirir fakat vasatda kendine göre hücrelerin tegaddisine kumanda eder, faaliyetini tanzim eder, eşkâlini ve nesiclerini değiştirir. Önemli, reşhali hakikî nesci munzamda fibroblasteler birbirlerine olan müfagamâli halinden vaz geçerek ve fizyoloji noktaı nazarından daha faal bir hal iktisap ederler.

Hilâli lenf hakikaten bizde olan varlığın en hususî ve en şahsiyetlenmişini teşkil eder. O, hikemi şahsiyetimizin, hatta akli şahsiyetimizin unsurlarından biridir. Biz insanî faaliyetlerimizin her sahasında her şeyden evvel ahlâtımızın evlâdıyız. Munzamî hilâli lenftir ki hassaten bizim hususî istiklâ-

bımıza icrayı hükmeder.

Lenf gayri müteharrik değildir. Vücudumuzun muhtelif aksamı kapalı birer saha olmaktan ziyade muhakkak olan bir iştirâk halindedir. Lenf hilâli yollarla yer değiştirir. Her uzuv her nevi nesic kendine has bir şekilde bu deveran yollarına kendine uydurmuş bir şekilde sahiptir. Hiç bir nazım cümlesini hünüz bilmediğimiz bu lenf cereyanı yavaştır. Uzviyetin bir noktasında her hangi bir sebepten kan deveranı tabii değilse o nahiyenin vazifesi *Autonome* (binefsihi faal) olmaya başlar, ve muhitinden tecerrüt eder, mücavir sahalara tısratından kurtulu. Bu suretle bu mevzii hilâle gittikçe umumî munzamî lenfin vasatı terkiibinden uzaklaşır. Hiltî binefsihi faaliyet başlar, ve muhtelif nesci teşevvüşat hasıl olur. Bu şekilde basit vazifevi bir tegayyür evvela gayri mer'î teşrihi bir tahavvülün sonra da kat'î teşrihi bir tegayyürün menşei olabilir. Hiç şüphesiz dahili evsatı tanzim eden bir fizyoloji cihazı vardır. Fakat onu henüz daha bilmiyoruz. Bize ilmî bir muhakeme bu cihazın istiklâbî tanzim eden guddelerle müştereken müessir olan (Paratiroid, Kebet, sürrenal ve saire gibi) nebatî cümle asabiye, muharriketülviaie cümlesidir diyor. Demevi rûkûdetin bütün mahzurları nesçin mevzii binefsii faaliyetinin tahassuru ve onun neticeleridir. Faal bir deveranın temini ise bilâkis, hiltî eyi bir intizamı temin eder ve munzamî istihaleyi yaratan kapalı sahalara imha eder. Bunun içindir ki, provoquée edilen ihtikan esaslı bir tedavi menbaidir. Yine bu sebepten Sympatectomie periarterielle yalnız bir ameliye değil tatbikatı pek çok tahavvül edebilen umumî bir tedavi usulüdür.

Yalnız munzamî neviden nesiclerdir ki şiarî eviye sahiptirler. Eviyei şiarîye, refakat ettiği nesci munzam temadisi içinde meskümdür. Bir yerdeki eviyei şiarîye vardır daima onun muhitinde munzamî bir muhit vardır. Bu çok büyük ehemmiyeti haizdir.

(Bitmedi)

SÜT ÇOCUĞUNDA VELADÎ FRENGİ TEDAVİSİ.

Doktor Sami İhsan

Çocuk hastalıkları mutahassısı.

Konya

Çocuk hastalıkları içinde yaptığı tahribat itibarıyla mühim bir mevki işgal eden sifilizin erken teşhisi ile tedavisine bir an evvel başlamak çocuk vefiyatının önüne geçebilmek noktaı nazarından çok kıymetlidir. Bu yazı ile süt çocuklarındaki tedavinin esas noktaları izah edilecektir. Kâhil tedavisinde olduğu gibi burada da başlıca dört ilacımız mevcuttur: Cıva, arsenik, İodure, de, potassium, Bismuth.

Cıva:

Veladî frenginin en esaslı ilacı olub cilt, hazım cih-

zı, tahtelcilt, dahili verit, gibi muhtelif yollardan uzviyete idhal edilebilir.

Cıva friksiyonu: Hazım cihazını yormaması, sancısız ve tesirinin katî olması dolayısıyla süt çocuklarında en çok kullanılan bir şekildir. Cilt, cıvayı kolaylıkla mas eder. Cıvanın cilt tarikiile kullanılan iki ispenciyari şekli vardır:

1) Onguent mercuriel double (Onguent napolitain) yarı yarıya karıştırılmış cıva ve Axongé benzoine den ibarettir.

2) Onguent mercuriel simple (Onguent gris